Súd:	Krajský súd Žilina
Spisová značka:	7Co/396/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5712214745
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. František Dulačka
ECLI:	ECLI:SK:KSZA:2013:5712214745.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Župné námestie 13, 811 09 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 10C/246/2012-133 zo dňa 27. augusta 2013, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie okresného súdu z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd konanie zastavil (veta I. výroku rozhodnutia). Súčasne súd postúpil vec Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, po právoplatnosti tohto uznesenia (veta II. výroku rozhodnutia) a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (veta III. výroku rozhodnutia).
V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca vo svojom podaní zo dňa 17.09.2012, ani v následných podaniach, ktorými reagoval na jednotlivé opakované výzvy súdu, nepredložil kópiu žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody s príslušným orgánom, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Doloženie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku je potrebné preto, aby súd vedel vyhodnotiť, či nárok uplatňovaný v konaní pred Ministerstvom spravodlivosti SR, a následne uplatnený v konaní pred súdom je totožný a vyvodzovaný z rovnakých skutkových okolností. Za predbežne prerokovaný možno totiž považovať len taký nárok, ktorý sa týka argumentácie, dôvodov a uplatňovanej výšky, ktorý je totožný s nárokom uplatňovaným v konaní pred súdom. Keďže v tomto prípade ide o tzv. delenú právomoc, súd za účelom skúmania svojej právomoci, potrebuje kópiu tejto žiadosti podľa § 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č.514/2003 Z. z.). V jednotlivých spisoch, na ktoré žalobca vo svojich podaniach odkazuje, sa však žiadosť o predbežné prerokovanie uplatňovaného nároku nenachádza. Žalobca doložil súdu len sprievodný list opatrený prezenčnou pečiatkou Ministerstva spravodlivosti SR, z ktorého vyplynulo, že každá jednotlivá žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pozostáva zo šiestich strán a jej prílohou je plnomocenstvo. Súčasťou tohto sprievodného listu bol aj "Zoznam žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody", ktorý pozostával z počtu 197 strán. Nakoľko žalobca nedoložil súdu kópiu podanej žiadosti, súd nemôže preskúmať, či sa žalobca voči Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky domáha toho istého nároku, čo sa týka argumentácie, dôvodov, skutkového stavu a uplatňovanej výšky, ako žalobca žalobou uplatnenou na súde v predmetnom konaní, a teda nemožno preskúmať či vznikla právomoc súdu na prejednanie sporu.
Keďže v tomto prípade ide o tzv. delenú právomoc podľa § 8 O.s.p., a súd nemá za preukázanú základnú procesnú podmienku konania, okresný súd dospel k záveru, že nemá právomoc rozhodovať o nároku žalobcu. Povinnosť preukázať skutočnosti tvrdené žalobcom ohľadom predbežného prerokovania nároku, a teda následného preukázania základnej procesnej podmienky konania, ktorou je právomoc

súdu na konanie a rozhodovanie, nemožno prenášať na žalovaného. Je vždy povinnosťou žalobcu tvrdiť a ním tvrdené skutočnosti preukázať. S ohľadom na uvedené, keďže nedostatok právomoci zakladá neodstrániteľný nedostatok podmienok konania, prvostupňový súd konanie podľa § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil. a vec postúpil orgánu príslušnému na konanie, ktorým je podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bod prvý Zákona č. 514/2003 Z. z. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Po právoplatnosti tohto uznesenia súd postúpi vec Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky ako príslušnému orgánu.
Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil ust. § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p..
Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Domáhal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prvostupňovému súdu vytýkal, že vec nesprávne právne posúdil, nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, svojím postupom mu odňal možnosť na konanie pred súdom a napokon to, že rozhodoval vylúčený sudca. Uviedol, že prvostupňový súd bez skutočného zistenia dospel k záveru, že žiadosť o predbežné prerokovanie v konkrétnej veci nebola podaná, a to napriek tomu, že jednak predložil súdu dôkaz preukazujúci danú skutočnosť a jednak označil dôkaz, ktorý danú skutočnosť potvrdzuje. Poukázal na to, že žiadosť o predbežné prerokovanie bola podaná a súd tak skutočnosť, na ktorej založil svoje rozhodnutie nemal preukázanú, zistenú, ale len o nej pochyboval. Konštatoval, že na Ministerstve spravodlivosti SR podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku o náhradu škody. Uvedené skutočnosť preukázal tým, že predložil súdu zoznam jednotlivých žiadostí, ktoré MS SR potvrdilo. Zároveň uviedol, že viackrát súdu označil dôkaz, ktorý žiada vykonať, a to oboznámenie sa s príslušným spisom Ministerstva spravodlivosti SR. Ďalší dôvod, a síce to, že rozhodoval vylúčený sudca, odôvodnil tým, že uskutočnil vo veci samej podanie obsiahnuté v texte žaloby, ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhliadol v označených súvislostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Je tomu tak aj preto, že rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach (napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11NcC 46/2012). Taktiež je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávania práva na nestranný súd. Zároveň namietal, že konečné (meritórne) rozhodnutie vo veci súdom (vylúčeným sudcom) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie. Podáva proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, pričom v čase podania odvolania o zamietnutí žaloby nebolo právoplatné rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Dôsledok správania súdu, kedy predbehol vydanie meritórneho rozhodnutia účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania z dôvodu rozhodovania o otázke nestrannosti sudcu, zakladajú porušenie jeho práva na súdnu ochranu, osobitne maria jeho možnosť konať pred súdom. Meritórne rozhodnutie súdu je preto prinajmenšom predčasné. Následne namietal, že sudca sa nedostatočne oboznámil s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval jeho žiadosť o odročenie alebo zrušenie nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu a nesprávne aplikoval ust. § 101 ods. 2 O.s.p., keď pojednávanie, na ktorom za jeho neprítomnosti meritórne rozhodol, prebehlo aj napriek tomu, že zdôrazňoval, že trvá na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní. Nemal sa tak možnosť vyjadriť k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Nemal právo oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami a vyjadriť sa k nim s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie, a to tak vo vzťahu ku skutkovým, ako aj právnym otázkam. Koncepcia spravodlivého súdneho konania zahŕňa aj právo na kontradiktórne konanie, v ktorom musia mať strany možnosť nielen predložiť dôkazy nevyhnutné na podporu úspešnosti svojej žaloby, ale zároveň sa aj oboznámiť so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami a vyjadriť sa k nim s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie.
Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril
Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/, h/ s použitím ust. § 221 ods. 2 O.s.p., a to z nasledovných dôvodov.
Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobou zo dňa 17.9.2012, doručenou súdu dňa 27.9.2012, sa navrhovateľ domáha, aby súd medzitýmnym rozsudkom rozhodol o základe veci tak, že odporca je zodpovedný za škodu, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Martin. Tento nerozhodol o jeho žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre pohľadávku

navrhovateľa, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 5180398 dlžníkom, t.j. povinným - D. B., v zákonom stanovenej lehote. Žiadal, aby súd rozsudkom rozhodol tak, že odporca je povinný zaplatiť mu z titulu majetkovej škody sumu 175,- eur a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 110,64 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a nahradiť mu trovy konania.
V podanej žalobe navrhovateľ uviedol, že postupoval podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a písomnou žiadosťou požiadal odporcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody, odporca však do podania žaloby na žiadosť pozitívne nereagoval. Na preukázanie uvedenej skutočnosti navrhovateľ označil ako dôkaz spis Ministerstva spravodlivosti SR k predbežnému prerokovaniu nároku na náhradu škody uplatňovanej v konaní a potvrdenie o prijatí žiadosti o predbežnom prerokovaní.
Z vyššie uvedeného je zrejmé, že navrhovateľ sa domáha náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Martin v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.
V prejednávanej veci ide o žalobu na náhradu škody, ktorá smeruje proti štátu. V prípade, keď ide o zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, je potrebné takýto nárok najprv prejednať v zmysle ust. § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., s príslušným orgánom. Ak bol podaný návrh bez tohto predbežného prejednania, ide o nedostatok podmienok konania v zmysle ustanovení § 103 a § 104 O.s.p. Jedná sa však o odstrániteľný nedostatok podmienok konania, preto je namieste postup podľa ust. § 104 ods. 2 O.s.p.
V prejednávanej veci navrhovateľ na písomnú výzvu okresného súdu uviedol, že žiadosť o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody na príslušnom orgáne - Ministerstve spravodlivosti SR podal pod č. 5212-ISTINA RS/1130162/J. /M./24.7.1966/EX 8674/2010 - č.l. 20 spisu. Odporca doposiaľ nespochybnil tvrdenie navrhovateľa o nepodaní predmetnej žiadosti. Poučovacia povinnosť súdu v zmysle § 104 ods. 2 O.s.p. vo vzťahu k podmienkam uvedeným v § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. by vznikla v tom prípade, ak by účastník konania tvrdil, že žiadosť o predbežné prejednanie nároku nepodal, prípadne, že by jednoznačne aj v zhode s tvrdením príslušného orgánu bolo preukázané, že takáto žiadosť podaná nebola. V zmysle vyššie uvedeného zákonné podmienky pre zastavenie konania podľa § 104 ods. 2 O.s.p. naplnené neboli.
Zaoberajúc sa však odvolacou námietkou navrhovateľa, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, krajský súd poukazuje na svoju doterajšiu rozhodovaciu činnosť vo veciach hromadných podaní navrhovateľa s rovnakým predmetom konania, ktorá musí byť navrhovateľovi známa, a to že samotná skutočnosť, že škodcom je súd, na ktorom vykonáva zákonný sudca funkciu sudcu, nezakladá pochybnosť o jeho nezaujatosti a nie je dôvodom na jeho vylúčenie z rozhodovania súdenej veci.
V tejto súvislosti je potrebné rozlišovať medzi pojmom "súd" a "sudcovia" a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah. V posudzovaných súvislostiach nezodpovedá právnym pomerom priliehavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti súdov riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané.
Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prieťahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z.z.). Nezávislosť sudcu je nevyhnutné vidieť aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci celého súdneho systému aj konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí. Iba také chápanie nezávislosti je predpokladom nestrannosti sudcu, ktorú nesmie nikto ohroziť (uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 1Nc 86/2011 zo dňa 24. novembra 2011).
Sudca musí zachovávať profesionálny prístup k svojej práci zahrňujúci okrem iného aj profesionálny nadhľad, čo pri zachovávaní sudcovskej etiky dáva záruku nestranného a zákonného rozhodovania. Princíp nezávislého, nestranného a spravodlivého rozhodovania je základným princípom fungovania súdnej moci a je zákonnou povinnosťou sudcu tento princíp dodržiavať. Neoddeliteľnou súčasťou spôsobilosti sudcu vykonávať túto funkciu je zachovať vecný a profesionálny prístup k prejednávanej veci, ovládať svoje konanie, ako aj svoje vnútorné pocity.
Rozhodnutie okresného súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení veci a na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu o zastavení konania a postúpení veci Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/, h/ s použitím

ust. § 221 ods. 2 O.s.p.). Zároveň odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie v závislom výroku o trovách konania (§ 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).
Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerov hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e prípustné.